

ZAKON O POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA

- novosti u primjeni za JLS

Matko Lovreta, dipl.iur., Grad Makarska

Udruga gradova - Savjetovanje o lokalnoj samoupravi - Poreč, 22.-24. svibnja. 2024.

„NOVI” ZAKON O POMORSKOM DOBRU I MORSKIM LUKAMA

– objavljen u **Narodnim novinama broj 83/2023** dana 21.07.2023. - **stupio na snagu 29.07.2023.**

Novi ZPDML – brojne novosti (ovlasti/obveze) i izazove u primjeni za JLS

„Novi” Zakon **nakon 20 godina** od donošenja ”starog” Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama iz 2003.g.

DEFINICIJA POMORSKOG DOBRA

POMORSKO DOBRO je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku i ima njezinu osobitu zaštitu, a upotrebljava se i koristi pod uvjetima i na način propisan ZPDML.

Republika Hrvatska vodi brigu, skrbi i upravlja pomorskim dobrom.

Kada je u skladu s ZPDML upravljanje pomorskim dobrom povjereno drugoj osobi javnog prava ili pravnoj osobi s javnim ovlastima, ta osoba odgovara za pomorsko dobro.

Republika Hrvatska provodi nadzor i poduzima sve radnje radi zaštite pomorskog dobra neovisno o tome je li pomorsko dobro povjereno drugoj osobi javnog prava ili osobi (ustanovi) s javnim ovlastima.

Pomorsko dobro je u upotrebi svih i svatko ima pravo, pod jednakim uvjetima, služiti se pomorskim dobrom u skladu s njegovim osobinama, prirodi i namjeni, osim kad je ZPDML drukčije propisano.

STATUS POMORSKOG DOBRA

POMORSKO DOBRO je:

- ❖ *izvan pravnog prometa*
- ❖ *na njemu se **ne može steći pravo vlasništva niti druga stvarna prava** po bilo kojoj osnovi*

Tako sklopljeni pravni poslovi su **NIŠTETNI**.

Pomorsko dobro **ne može biti predmet ugovora o zakupu niti ugovora o najmu**.

Građevine i drugi objekti na pomorskom dobru koji su trajno povezani s pomorskim dobrom njegova su pripadnost.

Nitko se ne može pozivati na zaštitu povjerenja u istinitost i potpunost zemljišne knjige u odnosu na nekretninu koja je pomorsko dobro.

MORSKE PLAŽE

Morske plaže dijele se na:

1. **javne morske plaže** (prirodne morske plaže i uređene morske plaže)
2. **morske plaže posebne namjene** (plaže za invalide, plaže bolnica i lječilišta, plaže za djecu, plaže za kućne ljubimce, nudističke plaže i sl.)

Morskom plažom upravlja:

- ❖ JLS u skladu s Planom upravljanja pomorskim dobrom
- ❖ javna ustanova za zaštićene dijelove prirode u skladu s Planom upravljanja pomorskim dobrom unutar zaštićenog dijela prirode ili
- ❖ koncesionar u skladu s odlukom i ugovorom o koncesiji.

MORSKE PLAŽE moraju biti dostupne svima pod istim uvjetima i ne smiju se isključiti iz opće upotrebe.

JLS odnosno koncesionar koji upravlja javnom morskom plažom:

- ❖ ne smije plažu ograditi niti na drugi način ograničiti pristup plaži
- ❖ ne smije naplaćivati ulaz na plažu.

Opća upotreba pomorskog dobra i njezino ograničenje

Na dijelu pomorskog dobra **opća upotreba pomorskog dobra** može se **ograničiti, ili iznimno isključiti** na određeno vrijeme:

- *na temelju koncesije,*
- *posebne upotrebe pomorskog dobra,*
- *davanjem prava na privremeno gospodarsko korištenje pomorskog dobra*
- *davanjem luke otvorene za javni promet na upravljanje lučkoj upravi.*

Osobama u stanju neposredne ugroze za život, zdravlje ili imovinu **nitko ne može zabraniti niti smije onemogućiti pristup bilo kojem dijelu pomorskog dobra,** uključujući i one dijelove koji su isključeni od opće upotrebe ili čija je opća upotreba ograničena.

Upravljanje pomorskim dobrom

Nositelj vlasti i upravljanja nad pomorskim dobrom je **Republika Hrvatska**.

Republika Hrvatska u izvršavanju vlasti nad pomorskim dobrom:

- 1. upravlja pomorskim dobrom***
- 2. vodi brigu o pomorskom dobru***
- 3. odgovara za pomorsko dobro.***

U ime Republike Hrvatske te poslove izvršava Vlada Republike Hrvatske.

Republika Hrvatska ZPDML dio poslova upravljanja pomorskim dobrom te razmjerno s tim brigu o zaštiti i odgovornost **povjerava jedinicama područne (regionalne) samouprave i jedinicama lokalne samouprave** te lučkim upravama i javnim ustanovama za zaštićene dijelove prirode, koje u njezino ime obavljaju pojedine poslove upravljanja pomorskim dobrom propisane ZPDML.

RASPODJELA SREDSTAVA

Naknada za koncesije i za posebnu upotrebu izvan luka otvorenih za javni promet i za luke posebne namjene se uplaćuje:

- ❖ *30 posto u korist državnog proračuna (stari ZPDML 1/3)*
- ❖ *40 posto u korist proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave (stari ZPDML 1/3)*
- ❖ *30 posto u korist proračuna jedinice lokalne samouprave (stari ZPDML 1/3)*

Naknada za dozvole na pomorskom dobru se uplaćuje:

- ❖ *70 posto u korist proračuna jedinice lokalne samouprave (stari ZPDML 100%)*
- ❖ *30 posto u korist proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave.*

JLS dužna je **namjenski** (za upravljanje pomorskim dobrom i financiranje odnosno sufinanciranje projekata na pomorskom dobru i za aktivnosti kojima je cilj unaprjeđenje pomorskog dobra u općoj upotrebi) koristiti prihode od:

- ❖ *sredstava od naknada za koncesije i za posebnu upotrebu,*
- ❖ *sredstava od naknada za dozvole i*
- ❖ *sredstva od novčanih kazni naplaćenih za prekršaje propisane odlukom o redu na pomorskom dobru* **(NOVO !!!)**

PLAN UPRAVLJANJA POMORSKIM DOBROM JLS

IZVRŠNO TIJELO JLS (gradonačelnik/općinski načelnik) dužno je najkasnije do **1. rujna tekuće godine** izraditi **Prijedlog plana upravljanja pomorskim dobrom** za iduće razdoblje od **pet godina** !!!!!

Prijedlog Plana upravljanja pomorskim dobrom sadrži:

- ❖ *planirane aktivnosti na pomorskom dobru i prioritete njihove realizacije,*
- ❖ *izvore sredstava za njihovu realizaciju,*
- ❖ *plan održavanja, dohranjivanja plaža i gradnje na pomorskom dobru,*
- ❖ *plan davanja dozvola na pomorskom dobru i*
- ❖ *plan nadzora ovlaštenika dozvola na pomorskom dobru*

Ministar pravilnikom propisuje **sadržaj Plana upravljanja pomorskim dobrom**, koji je dužan donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na ZPDML (Pravilnik o sadržaju plana upravljanja pomorskim dobrom – NN 150/23 od 15.12.2023.)

Za Prijedlog plana upravljanja pomorskim dobrom potrebno je *provesti **javno savjetovanje u trajanju od najmanje 30 dana***, u skladu s **Zakonom o pravu na pristup informacijama**.

Po provedbi javnog savjetovanja Plan upravljanja pomorskim dobrom za jedinicu lokalne samouprave **donosi predstavničko tijelo JLS (gradsko/općinsko vijeće)** **(NOVOST !!!!)** te Plan **dostavlja JP(R)S i nadležnoj lučkoj kapetaniji radi davanja suglasnosti**.

Na Prijedlog Plana upravljanja pomorskim dobrom **prethodnu suglasnost mora dati javnopravno tijelo nadležno za prostorno planiranje i gradnju**. Po ishodu te suglasnosti (a nakon što ga usvoji predstavničko tijelo JLS) Plan upravljanja pomorskim dobrom **objavljuje se u službenom glasniku JLS**.

Ako se Planom upravljanja pomorskim dobrom **predviđa dohranjivanje plaža**, jedinica lokalne samouprave mora prije donošenja Plana zatražiti **prethodnu suglasnost upravnog odjela u jedinici područne (regionalne) samouprave** u čijem su djelokrugu poslovi zaštite okoliša i prirode, koja se izdaje kao upravni akt.

Ako navedeno javnopravno tijelo u jedinici područne (regionalne) samouprave propusti ili odbije dati traženu suglasnost smatra se da Plan u tom dijelu nije valjan.

Na temelju Plana upravljanja pomorskim dobrom izvršno tijelo JLS (gradonačelnik/općinski načelnik) dužno je **do 1. veljače tekuće godine** objaviti **javni natječaj za dodjelu dozvola na pomorskom dobru** u službenom glasilu, na oglasnoj ploči, na službenim mrežnim stranicama JLS i najmanje u jednom dnevnom listu.

Ako izvršno tijelo JLS **ne objavi** javni natječaj **do 1. veljače tekuće godine, smatra se da u tekućoj godini neće davati dozvole na pomorskom dobru.**

Na temelju zaprimljenih ponuda na javnom natječaju, na temelju **odluke predstavničkog tijela JLS, rješenje o davanju dozvole na pomorskom dobru najpovoljnijem ponuditelju donosi izvršno tijelo JLS** (gradonačelnik/općinski načelnik).

Dozvole na pomorskom dobru daju se na rok **od dvije do pet godina.**

IZNIMNO, dozvola na pomorskom dobru može se dati na zahtjev na rok **do 20 dana** za obavljanje privremene ili prigodne djelatnosti, samo jednom u kalendarskoj godini (kulturne, komercijalne, sportske priredbe, snimanje komercijalnog programa i sl.), uz mogućnost ograničenja opće upotrebe u smislu ograđivanja i naplate ulaska.

Vlada RH uredbom propisuje vrste djelatnosti i visinu minimalne naknade za dodjelu dozvola na pomorskom dobru, koju je dužna donijeti **u roku od godinu dana** od dana stupanja na snagu ZPDML (**Uredba o vrstama djelatnosti i visini minimalne naknade za dodjelu dozvola na pomorskom dobru** - NN 16/24 od 9. veljače 2024.)

Rješenje o davanju dozvole na pomorskom dobru je upravni akt na temelju kojeg gospodarski subjekt stječe pravo na obavljanje djelatnosti kojom se ne ograničava opća upotreba pomorskog dobra.

Izreka rješenja o davanju dozvole na pomorskom dobru **mora sadržavati:**

- 1. djelatnost za koju se izdaje*
- 2. način obavljanja djelatnosti*
- 3. opseg pomorskog dobra na kojem se djelatnost smije izvršavati*
- 4. zabranu ograničavanja ili isključenja opće upotrebe pomorskog dobra na kojem je dozvola dana.*

Protiv rješenja o davanju i ukidanju dozvole na pomorskom dobru može se izjaviti **žalba Ministarstvu** u čijem su djelokrugu poslovi pomorstva.

Rješenje kojim se daje dozvola umjesto koncesije za pomorsko dobro ništavo je i nema pravni učinak.

Dozvola na pomorskom dobru može se dati gospodarskom subjektu koji je registriran za obavljanje gospodarske djelatnosti za koju je podnio ponudu na javnom natječaju. Dozvola se može dati samo za obavljanje djelatnosti i korištenje pomorskog dobra manjeg značaja. Dozvola na pomorskom dobru ne može se dati ponuditelju koji je koristio pomorsko dobro bez valjane pravne osnove i/ili uzrokovao štetu na pomorskom dobru.

Plan upravljanja pomorskim dobrom JLS

„STARI” ZPDML - 2003....2019

- ❖ Plan upravljanja PD **donosi izvršno tijelo (gradonačelnik/općinski načelnik)** svake godine, najkasnije do 1. prosinca tekuće godine (**za razdoblje od jedne godine**)
- ▶ za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru, koje ne isključuju niti ograničuju opću upotrebu PD izdaje se **koncesijsko odobrenje**
- ❖ **Vijeće za davanje koncesijskog odobrenja grada/općine** izdaje koncesijsko odobrenje
- ❖ na rok **do najviše 5 (pet) godina**,

„NOVI” ZPDML - 2023

- ❖ Plan upravljanja PD **donosi predstavničko tijelo JLS (gradsko/općinsko vijeće) na prijedlog izvršnog tijela JLS (gradonačelnik/općinski načelnik)**, koji je dužno izraditi Prijedloga plana **najkasnije do 1. rujna tekuće godine** za iduće **razdoblje od pet godina**.
- ❖ za obavljanje djelatnosti na pomorskom dobru, koje ne isključuju niti ograničuju opću upotrebu PD izdaje se **dozvole na pomorskom dobru**
- ❖ na temelju **odluke predstavničkog tijela JLS (gradsko/općinsko vijeće) rješenje o davanju dozvole na pomorskom dobru donosi izvršno tijelo JLS (gradonačelnik/općinski načelnik)**
- ❖ na rok **od dvije do pet godina**

Ovlaštenik dozvole na pomorskom dobru:

- može obavljati djelatnost na pomorskom dobru **samo u opsegu i pod uvjetima utvrđenim u dozvoli** na pomorskom dobru.
- **nema pravo sklapati ugovore s trećim osobama** na temelju kojih bi treće osobe obavljale djelatnost ili dio djelatnosti iz dozvole, niti ga davatelj dozvole može na to ovlastiti (ne odnosi se na najam, posudbu i sl. samih sredstava kojima se obavlja djelatnost iz dozvole na pomorskom dobru)

Davatelj dozvole na pomorskom dobru dužan je:

- brinuti se o tome da se pomorsko dobro koristi u opsegu i granicama utvrđenim u dozvoli na pomorskom dobru
- osigurati da ovlaštenik dozvole na pomorskom dobru ne ograničava opću upotrebu pomorskog dobra.

Ako utvrdi da se pomorsko dobro koristi izvan opsega i uvjeta utvrđenih u dozvoli na pomorskom dobru i/ili da ovlaštenik dozvole na pomorskom dobru ograničava opću upotrebu, **davatelj dozvole na pomorskom dobru dužan je donijeti rješenje o ukidanju dozvole na pomorskom dobru.** (NOVOST !!!!!)

RED NA POMORSKOM DOBRU

ODLUKA O REDU NA POMORSKOM DOBRU

Red na pomorskom dobru je cjelovit sustav mjera i radnji kojima se osigurava zaštita i održavanje pomorskog dobra u općoj upotrebi.

U svrhu održavanja reda na pomorskom dobru **na prijedlog izvršnog tijela JLS** (gradonačelnika/općinskog načelnika) **predstavničko tijelo JLS** (gradsko/općinsko vijeće) donosi **odluku o redu na pomorskom dobru**.

Predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave dužno je u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ZPDML (29.07.2023.) donijeti odluku o redu na pomorskom dobru (Članak 234.) **ROK za donošenje odluke 27. listopada 2023.g.!!!!!!**

N.B.: Izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave (**gradonačelnik/općinski načelnik**) **odgovara za pomorski prekršaj** ako ne predloži donošenje odluke o redu na pomorskom dobru, te se može kazniti **novčanom kaznom u iznosu od 1300,00 do 6000,00 eura** (članak 204.st.1.t. 10.)

ODLUKU O REDU NA POMORSKOM DOBRU propisuje se:

- 1. način uređenja i korištenja pomorskog dobra u općoj upotrebi za gospodarske i druge svrhe, građenje građevina koje se prema posebnim propisima grade bez građevinske dozvole i glavnog projekta te održavanje reda na pomorskom dobru u općoj upotrebi*
- 2. održavanje čistoće i čuvanje površina pomorskog dobra u općoj upotrebi*
- 3. osiguranje nesmetanog prolaska duž pomorskog dobra*
- 4. mjere za provođenje mjera za održavanje reda na pomorskom dobru koje poduzima pomorski redar*
- 5. obveze pravnih i fizičkih osoba i*
- 6. prekršajne odredbe.*

NOVČANE KAZNE naplaćene za prekršaje propisane odlukom o redu na pomorskom dobru **prihod su proračuna jedinice lokalne samouprave** na čijem su području učinjeni prekršaji. (namjenska sredstva!!!)

ODLUKOM O REDU NA POMORSKOM DOBRU mora se osigurati mogućnost korištenja površina pomorskog dobra u općoj upotrebi na način koji omogućava kretanje osoba s posebnim potrebama.

Sve osobe na pomorskom dobru u općoj upotrebi dužne su pridržavati se odluke o redu na pomorskom dobru.

Poslove provedbe reda na pomorskom dobru obavlja upravno tijelo jedinice lokalne samouprave određeno općim aktom predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave o ustroju upravnih tijela.

Upravno tijelo jedinice lokalne samouprave obavlja poslove:

- 1. nadzora nad provedbom odluke o redu na pomorskom dobru***
- 2. druge poslove određene odlukom o redu na pomorskom dobru.***

POMORSKI REDARI – „novi” službenici u jedinicama lokalne samouprave

Poslove nadzora koje na temelju ZPDML obavlja upravno tijelo jedinice lokalne samouprave provode pomorski redari, ovlašteni službenici tog tijela.

Pomorski redari imaju ovlasti obavljanja nadzora propisane ZPDML i odlukom o redu na pomorskom dobru.

Stjecanje i gubitak ovlaštenja za obavljanje poslova pomorskog redara

POMORSKI REDAR stječe i gubi ovlaštenje za obavljanje poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi na temelju **rješenja koje donosi Ministarstvo** u postupku i na način propisan odredbama ZPDML.

Rješenje kojim pomorski redar stječu ovlaštenje za obavljanje poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi Ministarstvo donosi **na zahtjev izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave** (gradonačelnik/općinski načelnik). Zahtjevu se prilaže preslika rješenja o rasporedu na radno mjesto pomorskog redara za kojeg se ovlaštenje traži te važeća potvrda o uspješno završenom stručnom osposobljavanju kojom se dokazuje osposobljenost pomorskog redara za obavljanje poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi.

Ministarstvo će na zahtjev izvršnog tijela jedinice lokalne samouprave ili po službenoj dužnosti **ukinuti rješenje** kojim je pomorski redar stekao ovlaštenje za obavljanje određenih poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi u sljedećim slučajevima:

- 1. zbog prestanka službe pomorskog redara*
- 2. zbog udaljenja iz službe pomorskog redara*
- 3. zbog premještaja pomorskog redara na drugo radno mjesto*
- 4. u drugim slučajevima kada je to propisano ZPDML i propisima donesenim na temelju tog Zakona.*

Protiv rješenja Ministarstva žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Stručno osposobljavanje pomorskih redara

Stručno osposobljavanje pomorskih redara za obavljanje poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi organizira i **provodi Ministarstvo**, a troškove tog osposobljavanja snosi JLS.

Ministarstvo izdaje potvrdu o uspješno završenom stručnom osposobljavanju kojom se dokazuje osposobljenost pomorskog redara za obavljanje poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi.

Ministar pravilnikom propisuje program i način provođenja stručnog osposobljavanja za obavljanje poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi, a provode ga inspektori pomorskog dobra i drugi ovlašteni službenici Ministarstva i lučkih kapetanija.

Jedinice lokalne samouprave dužne su imati barem **jednog pomorskog redara**.

Jedinice lokalne samouprave moгу ugovorom ustrojiti **zajedničko obavljanje poslova pomorskog redara**.

SLUŽBENA ISKAZNICA I ODORA POMORSKOG REDARA

Pomorski redar mora imati najmanje **gimnazijsko srednjoškolsko obrazovanje ili četverogodišnje strukovno srednjoškolsko obrazovanje**.

Pomorski redar u obavljanju službene dužnosti nosi službenu odoru i ima službenu iskaznicu.

Izgled službene odore te izgled i sadržaj službene iskaznice pomorskog redara propisuje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave odlukom.

Je li moguće postojećim službenicima JLS dodati ovlasti pomorskih redara???!?

Komunalno-pomorski redar (sistematizacija radnih mjesta)

Nadzor nad provedbom odluke o redu na pomorskom dobru

U provedbi nadzora nad provedbom odluke o redu na pomorskom dobru pomorski redar ovlašten je:

- 1. zatražiti i pregledati isprave (osobna iskaznica, putovnica, izvod iz sudskog registra i sl.) na temelju kojih može utvrditi identitet stranke ili zakonskog zastupnika stranke, kao i drugih osoba nazočnih prilikom nadzora*
- 2. uzimati izjave od odgovornih osoba radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu izravno utvrditi, kao i od drugih osoba nazočnih prilikom nadzora*
- 3. zatražiti pisanim putem od stranke točne i potpune podatke i dokumentaciju potrebnu u nadzoru*
- 4. prikupljati dokaze i utvrđivati činjenično stanje na vizualni i drugi odgovarajući način (fotografiranjem, snimanjem kamerom, videozapisom i sl.)*
- 5. obavljati i druge radnje u svrhu provedbe nadzora.*

U provedbi nadzora nad provedbom odluke o redu na pomorskom dobru pomorski redar ima pravo i obvezu rješenjem ili na drugi propisani način narediti fizičkim i pravnim osobama mjere za održavanje reda propisane odlukom o redu na pomorskom dobru.

Optužni prijedlog (!!!) za **prekršaj propisan ZPDML (???)** ili **odlukom o redu na pomorskom dobru** koji u nadzoru utvrdi pomorski redar podnosi upravno tijelo JLS.

Javnopravna tijela te pravne i fizičke osobe obvezne su pomorskom redaru, bez naknade za rad i troškove, u roku koji im odredi, omogućiti provedbu nadzora i osigurati uvjete za neometan rad u okviru njegovih ovlaštenja.

Upravno tijelo jedinice lokalne samouprave ovlašteno je zatražiti **pomoć policije** ako se prilikom izvršenja rješenja otpor osnovano očekuje.

Kada pomorski redar utvrdi povredu propisa čije izvršenje je ovlašten nadzirati, obvezan je po službenoj dužnosti pokrenuti upravni postupak i narediti odgovarajuće mjere u skladu s odlukom o redu na pomorskom dobru.

Kada pomorski redar utvrdi da nije povrijeđen propis čije izvršenje je ovlašten nadzirati, pa stoga nema uvjeta za pokretanje upravnog postupka, pisanim putem će o tome obavijestiti poznatog prijavitelja u roku od osam dana od dana utvrđenja činjeničnog stanja.

Mjere za održavanje reda na pomorskom dobru propisane odlukom o redu na pomorskom dobru pomorski redar naređuje rješenjem osobi koja je povrijedila odluku odnosno osobi koja je obvezna otkloniti utvrđenu povredu. Ako se ta osoba ne može utvrditi, rješenje se donosi protiv nepoznate osobe.

Ako pomorski redar utvrdi povredu propisa čije izvršenje je ovlašten nadzirati, može donijeti rješenje i bez saslušanja stranke.

Navedene poslove pomorski redar obavlja kao javnu ovlast te je ovlašten provesti izvršenje rješenja koje donese.

PRAVNI LIJEK PROTIV UPRAVNIH AKATA POMORSKOG REDARA

Protiv upravnih akata koje donosi pomorski redar može se izjaviti **žalba Ministarstvu**.

Žalba izjavljena protiv rješenja pomorskog redara **ne odgađa njegovo izvršenje**.

Odgovornosti pomorskog redara

POMORSKI REDAR odgovoran je:

- 1. za zakonitost svog rada u obavljanju poslova na koje je ovlašten rješenjem Ministarstva*
- 2. za propuštanje poduzimanja mjera ili radnji na koje je ovlašten ZPDML*
- 3. za neizvršavanje, nesavjesno, nepravodobno ili nemarno izvršavanje poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi*
- 4. za davanje netočnih podataka kojima se utječe na donošenje upravnih i prekršajnih mjera ili drugih odluka tijela državne uprave*
- 5. za zlouporabu položaja i prekoračenje ovlasti.*

(odgovara teškim povredama službene dužnosi iz članka 46. stavak 1. toč. 1-5. Zakona o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi)

Zbog povreda odgovornosti pomorskog redara Ministarstvo može:

- 1. donijeti rješenje o ukidanju rješenja kojim je pomorski redar stekao ovlast za obavljanje određenih poslova nadzora nad provedbom odluke o redu na pomorskom dobru i/ili*
- 2. predložiti izvršnom tijelu jedinice lokalne samouprave pokretanje postupka protiv pomorskog redara pred nadležnim službeničkim sudom i/ili*
- 3. podnijeti kaznenu prijavu ako je pomorski redar u obavljanju poslova nadzora pomorskog dobra u općoj upotrebi počinio kazneno djelo.*

Pomorski redar dužan je na zahtjev Ministarstva dostaviti izvješće o obavljanju poslova nadzora pomorskog dobra iz svoje nadležnosti, na način i u obliku kako to zatraži Ministarstvo.

OBVEZA NADZORA NAD POMORSKIM DOBROM

JLS je dužna jedanput mjesečno izvršiti nadzor pomorskog dobra na svom području radi utvrđenja nezakonitoga građenja ili drugog oštećenja pomorskog dobra, a i po svakoj prijavi bilo koje osobe te ako utvrdi nezakonite radnje, dužna je o tome obavijestiti nadležno tijelo (nadležne inspekcije, lučku kapetaniju i dr.).

NEZAKONITE GRAĐEVINE NA POMORSKOM DOBRU

Nezakonito izgrađene zgrade i druge građevine izgrađene na pomorskom dobru, jednostavne građevine i drugi izvedeni zahvati u prostoru na pomorskom dobru koji se prema posebnim propisima kojima se uređuje građenje ne smatraju građenjem **ne mogu se ozakoniti** te ih je graditelj odnosno investitor gradnje dužan ukloniti o svom trošku, na temelju rješenja inspektora pomorskog dobra. Protiv rješenja inspektora pomorskog dobra žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ako se graditelj odnosno investitor gradnje ne može utvrditi, nezakonito izgrađenu građevinu i/ili izveden zahvat u prostoru koji se prema propisima kojima se uređuje građenje ne smatraju građenjem **dužna je ukloniti jedinica lokalne samouprave** na čijem se području građevina nalazi, **u okviru redovnog upravljanja pomorskim dobrom** na temelju rješenja inspektora pomorskog dobra.

Građevine vidljive na DOF-u 5/2011

Jedinice lokalne samouprave dužne su **uskladiti svoje prostorne planove** sukladno odredbama članka 14. ZPDML **u roku od četiri godine** od dana stupanja na snagu ZPDML, a ako to ne učine građevine izgrađene na pomorskom dobru više se ne mogu zadržati u prostoru te će se ukloniti.

Gradnja na pomorskom dobru na temelju Plana upravljanja po morskim dobrom

Gradnja na pomorskom dobru na temelju Plana upravljanja pomorskim dobrom dozvoljena je tek nakon što jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave usklade svoje prostorne planove s ZPDML i posebnim zakonom kojim se uređuje prostorno planiranje i gradnja.

Obveze JLS u vezi s građevinama koje se odmah moraju ukloniti iz prostora

Jedinice lokalne samouprave dužne su **u roku od 18 mjeseci** od dana stupanja na snagu ZPDML **prijaviti nadležnoj lučkoj kapetaniji i nadležnoj inspekciji** građevine koje se prema odredbama ZPDML odmah moraju ukloniti iz prostora, a u svrhu poduzimanja daljnjih potrebnih radnji iz njihove nadležnosti.

U slučaju nepostupanja JLS odgovaraju za prekršaj.

NADLEŽNOST ZA PROVOĐENJE POSTUPKA O POMORSKIM PREKRŠAJIMA

Postupak o pomorskim prekršajima na pomorskom dobru utvrđenima ZPDML vodi se po propisima kojima se uređuju prekršaji (**Prekršajni zakon!!!**).

Inpekcijski nadzor provode **inspektori pomorskog dobra** (*ovlašteni službenici Ministarstva i inspektori lučke kapetanije*).

LUČKE KAPETANIJE odlučuju u I° o pomorskim prekršajima utvrđenima ZPDML.

Prekršajni postupak vodi **voditelj prekršajnog postupka**, koji se može imenovati za područje dviju ili više lučkih kapetanija. O **žalbama** protiv odluka voditelja prekršajnog postupka odlučuje **VPS RH**.

Po PZ-u u prekršajnim predmetima sude:

- ❖ *općinski sudovi i*
- ❖ *Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*
- ❖ **tijela državne uprave** (*lučke kapetanije*) za vođenje prekršajnog postupka **u I°** (ako je to propisano posebnim zakonom - **ZPDML!!!!**), osim u postupku po prigovoru protiv obaveznog prekršajnog naloga

N.B.: Upravno tijelo JLS **nije ovlašteno podnositi optužni prijedlog za prekršaj propisan ZPDML** koji u nadzoru utvrdi pomorski redar (tu ovlast isključivo imaju **inspektori pomorskog dobra**).

PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 197.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 6000,00 do 130.000,00 eura kaznit će se za pomorski prekršaj pravna osoba koja bez pravne osnove propisane ovim Zakonom:

1. upotrebljava pomorsko dobro (članak 12. stavak 1. točka 1.) i/ili
2. gospodarski koristi pomorsko dobro (članak 12. stavak 1. točka 2.) i/ili
3. obavlja djelatnosti na pomorskom dobru (članak 12. stavak 1. točka 3.) i/ili

....

8. ako jedinica lokalne samouprave ne postupi sukladno članku 216. stavku 1. ovoga Zakona *(u roku od 18 mjeseci od dana stupanja na snagu ZPDML ne prijavi nadležnoj lučkoj kapetaniji i nadležnoj inspekciji građevine koje se prema odredbama ZPDML odmah moraju ukloniti iz prostora, a u svrhu poduzimanja daljnjih potrebnih radnji iz njihove nadležnosti).*

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 2000,00 do 6000,00 eura i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 204.

(1) **Novčanom kaznom u iznosu od 1300,00 do 6000,00 eura** kaznit će se za pomorski prekršaj **IZVRŠNO TIJELO JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE** odnosno ravnatelj javne ustanove za zaštićene dijelove prirode:

1. *ako na dijelu pomorskog dobra danog u koncesiju, za vrijeme trajanja koncesije prostornim planom promijeni ili ograniči namjenu područja bez prethodne suglasnosti davatelja koncesije (članak 16. stavak 2.)*
2. *ako redovno ne održava i ne unaprjeđuje pomorsko dobro u općoj upotrebi (članak 37. stavak 1. točka 1.)*
3. *ako ne vodi brigu o zaštiti i osiguravanju opće upotrebe pomorskog dobra (članak 37. stavak 1. točka 2.)*
4. *ako ne provodi nadzor nad pomorskim dobrom u općoj upotrebi (članak 37. stavak 1. točka 4.)*
5. *ako ne unosi podatke o dozvolama na pomorskom dobru u Jedinствenu nacionalnu bazu podataka pomorskog dobra Republike Hrvatske (članak 37. stavak 1. točka 6.)*
6. *ako ne provodi nadzor nad ovlaštenicima dozvola na pomorskom dobru radi osiguranja da pomorsko dobro koriste u opsegu i granicama utvrđenim u dozvoli na pomorskom dobru (članak 37. stavak 1. točka 7.)*
7. *ako ne održava red na pomorskom dobru u općoj upotrebi (članak 37. stavak 1. točka 8.)*
8. *ako ne štiti pravo na opću upotrebu pomorskog dobra i ne poduzima sve radnje radi sprječavanja nezakonitog postupanja, samovlasnog zauzeća, devastacije pomorskog dobra i nezakonitog nasipavanja (članak 37. stavak 4.)*
9. *ako prihode iz članka 42. stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga Zakona ne koristi namjenski za upravljanje pomorskim dobrom i financiranje odnosno sufinanciranje projekata na pomorskom dobru i za aktivnosti kojima je cilj unaprjeđenje pomorskog dobra (članak 42. stavak 6.)*
10. *ako ne predloži donošenje odluke o redu na pomorskom dobru (članak 149. stavak 3.)*
11. *ako jedinica lokalne samouprave nema barem jednog pomorskog redara (članak 154.).*

(2) Ako je prekršaj iz stavka 1. ovoga članka počinjen iz koristoljublja odnosno ako je počinjenjem prekršaja izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave ostvarilo imovinsku korist, kaznit će novčanom kaznom do dvostrukog iznosa novčane kazne propisane ovim člankom.

ZAKLJUČAK

Nesporno je da „novi” Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama donosi brojne novosti u primjeni za jedinice lokalne saouprave (ukidaju se koncesijska odobrenja, uvode se dozvole na pomorskom dobru, planove upravljanja pomorskim dobrom donosi predstavničko tijelo, na rok od 5 godina, umjesto do sada izvršnog tijela na rok od 1 godine, uvode se pomorski redari, koji ovlaštenje za vršenje nadzora na pomorskom dobru stječu stručnim usavršavanjem pri ministarstvu, obveza donošenja odluke o redu na pomorskom dobru, zaštita prava na opću upotrebu pomorskog dobra.....).

JLS su dobile puno veće ovlasti u smislu očuvanja i nadzora pomorskog dobra kao općeg dobra, međutim ostaje za vidjeti hoće li time zaista biti osigurana veća garancija u zaštiti i očuvanju pomorskog dobra, kao našeg najvećeg bogatstva i jednog od naših najvažnijih resursa te ujedno opravdati cilj i svrhu donošenja samog zakona.

Nadajmo se da hoće!!!!

Hvala na pažnji!

*Matko Lovreta, dipl.iur.
Privremeni pročelnik Upravnog odjela
za razvoj Grada Makarske*